

Opdracht 16 – De Sociale Kwestie
De betekenis van Annie M.G. Schmidt.
Haar rol in het culturele leven en het maatschappelijk debat

Inleidende tekst

"Doe nooit wat je moeder zegt, dan komt het allemaal terecht." Deze woorden zijn typerend voor dichtster en schrijfster Annie M.G. Schmidt en geven treffend aan hoe het komt dat zo veel van haar verzen, liedjes, boeken, toneelstukken, musicals en hoorspelen zo tintelfris en tegelijk komisch tegendraads zijn.

Annie werd in 1911 geboren als domineesdochter op Zuid-Beveland en was een vroegwijs kind dat met enige verbazing keek naar de wereld om haar heen. Op haar veertiende schreef ze haar eerste versjes. Na de Tweede Wereldoorlog kwam ze in dienst bij de Amsterdamse krant Het Parool, waar ze illustrator Fiep Westendorp leerde kennen. Met haar maakte ze van 1952 tot 1957 de reeks kinderverhaaltjes over Jip en Janneke, waarvan er elke dag een in de krant verscheen. Dit was het begin van een levenslange samenwerking, waaruit onder meer *Pluk van de Petteflet*, *Otje* en *Floddertje* zijn voortgekomen.

Annie boekte in de jaren vijftig ook een geweldig succes met de veertiendaagse radioserie *De familie Doorsnee*. Daar luisterde iedereen in Nederland naar, tot welke zuil hij of zij ook behoorde. In de lotgevallen van deze familie werd het eigentijdse leven van Nederlanders van na de oorlog als het ware geportretteerd. Ook in andere vormen als cabaretteteksten en later musicals wist zij de tijdgeest te treffen. Op televisie verscheen eerst haar serie *Pension Hommeles*, later gevolgd door de legendarische reeks *Ja zuster, nee zuster*, die in 2002 verfilmd werd. Met haar tegendraadse teksten was Annie M.G. Schmidt een van de meest invloedrijke en tegelijk zachtaardigste critici van het brave, burgerlijke en verzuilde Nederland.

Met haar werk heeft Annie M.G. Schmidt vele kinderen en volwassenen geïnspireerd. Alleen al van *Jip en Janneke* werden miljoenen exemplaren verkocht, en haar werk werd over heel de wereld vertaald. Haar uitgever noemde haar vaak "de echte koningin van Nederland". Toen hij haar eens liet signeren in een kraampje op de Amsterdamse Uitmarkt, kreeg hij van de organisatoren het verzoek dat nooit meer te doen: de smalle Amsterdamse straten konden de drukte en de opstopping niet aan. Het geheim van haar succes? "De leeftijd die ik zelf altijd gehouden heb, is acht. En ik schrijf toch eigenlijk voor mezelf. Ik denk dat dat het hele punt is. Ik ben acht."

Uit: <https://www.entoen.nu/nl/anniemgtschmidt>

Annie M.G. Schmidt is een van de vijftig vensters die opgenomen zijn in de Canon van Nederland. Dit betekent dat er over haar en de betekenis van haar werk veel op deze website is te vinden. Ga om te beginnen naar deze website en probeer een overzicht van het werk van Annie M.G. Schmidt te krijgen. Ook kun je bedenken waarom haar werk en persoonlijkheid zo aansprekend zijn.

Literatuuronderzoek

In de archiefdoos bevindt zich geen origineel archiefmateriaal over de schrijfster. Wel zijn er enkele boeken te gebruiken die over het leven en werk van de schrijfster gaan.

Linders, J. (1999). *Doe nooit wat je moeder zegt. Annie M.G. Schmidt – de geschiedenis van haar schrijverschap*. Querido, Amsterdam.

Schmidt, A.M.G. (1992). *Wat ik nog weet*. Querido, Amsterdam.

Zijl, A. van der (2002). *Anna. Het leven van Annie M.G. Schmidt*. Nijgh & Van Ditmar, Amsterdam.

Onlineonderzoek

Op de computers in de studiezaal is een grote collectie knipsels uit allerlei kranten en tijdschriften te raadplegen. Hierbij bevinden zich veel interviews met de schrijfster. Het is een uitdaging om in dit documentatiemateriaal en de vele boeken van Annie M.G. Schmidt zelf een onderzoeksonderwerp te vinden.

- [Krantenbank Zeeland](#)
- [Website Annie M.G. Schmidt](#)
- [Tijdschriftenbank Zeeland](#)

Verwerking

Na verkenning van het overvloedige materiaal zijn er diverse richtingen aan je onderzoek te geven. Enkele suggesties: de jeugd van Annie M.G. Schmidt in Kapelle, dieren in haar werk, de betekenis van haar musicals, autobiografische details in haar werk etc. etc.

Begeleider bij het Gemeentearchief: F.H. de Klerk, f.de klerk@goes.nl